for a living planet

Tárgy: VGT3 Vitaanyag, köztes véleményezési határidő,
A WWF Magyarország megvitatásra javasolt észrevételei

Kedves Kollégák!

A VGT3 vitaanyag és mellékleteinek teljes áttekintésére a július 1-ei határidőig nem volt lehetőségünk. Az itt küldött észrevételek arra tesznek javaslatot, hogy milyen témaköröket szükséges alaposabban vagy pontosabban bemutatni a VGT3 társadalom bevonás keretében tartott tematikus fórumokon. Kérem, hogy ezek a témák kerüljenek napirendre az online rendezvényeken és a VGT3 vitaanyag készítői adjanak ezekről tájékoztatást.

Általános észrevételek a 4 db részvízgyűjtőhöz

1. Részvízgyűjtőkről közzétett vitaanyagok hiányában ezekre szóló értékelést és javaslatokat nehéz megfogalmazni. Az országos tervből a részvízgyűjtőkre és az egyes vízfolyásokra nem olvasható ki konkrét javaslat vagy célkitűzés.
2. Valamennyi részvízgyűjtőre érvényes észrevétel, hogy a vízfolyások nagyvízi mederkezelési terveinek érintettekkel való egyeztetése mikor és milyen ütemezéssel zajlik. Ezek mikor lesznek kihirdetve és milyen formában?
3. Szükségesnek tartjuk bemutatni, hogy a VGT3 vitaanyag készítői tudnak -e, a határokon túlról érkező, vagy országhatáron folyó vízfolyásokat érintő olyan fejlesztési tervekről, melyek az érintett magyar víztestek állapotának javulását befolyásolják. Mit tesz meg Magyarország ilyen kockázatok megelőzésére.

Tisza részvízgyűjtő

4. A mennyiségi probléma kezeléséhez a vízelvezető vízrendezésről a vízvisszatartó vízrendezésre szükséges áttérni a természetes vízvisszatartási módszerek széleskörű alkalmazásával.
5. A Tisza vízgyűjtőn a jelentős problémák vitaanyag kapcsán megfogalmaztuk, hogy nem értünk egyet azzal, hogy a síkvidéki területeken nincs lehetőség víztározásra. Ennek lehetőségeit a Tisza mellett szükségese kihasználni és a VGT3 vitaanyagról tartott fórumokon megvitatni.
6. A Tiszához tartozó többi javaslatunk a mezőgazdaság, környezeti mentességek, természetvédelem és védett területek tematikus fórumokra javasolt témakörök között szerepel.

Duna részvízgyűjtő

7. A Dunán a meder állapotának és a kapcsoló élőhelyek állapotának javítására sok lehetőség adódik. Ezek a helyreállítások elmaradnak az elvárhatótól és szükségesnek tartjuk annak bemutatását, hogy a VGT3-ban ehhez kapcsolódva milyen célkitűzések állíthatók fel.

WWF Magyarország
1399 Budapest, pf.: 694/112
tel.: 1-214-5554
panda@wwf.hu; wwf.hu

8. A dunai hajóút fejlesztése kapcsán megfogalmazott gondolatok az ipar, közlekedés témakörnél szerepelnek.

Dráva részvízgyűjtő

9. Az országhatáron, illetve az országhatár mentén folyó Dráván a határon átnyúló együttműködésnek, vízgazdálkodási, természetvédelmi, területhasznosítási kezelésnek kulcsfontosságú jelentősége van. A horvát és magyar vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés és ennek keretében az intézkedési csomagok összehangolása nyújthat olyan kölcsönös előnyöket, mely felgyorsíthatja a VKI célkitűzéseinek elérését. Az országhatár által osztott vízfolyásunk adottságait a VGT3 keretében fontosnak tartjuk megvitatni és a magyar-horvát vízgazdálkodási kezelés gyakorlatát felvázolni
10. Szorosan ide kapcsolódik, hogy a víztestek határait a két ország hogyan állapítja meg, milyen minősítést kapnak a folyószakaszok a határ két oldalán és milyen állapot elérése a cél a horvát és a magyar VGT-ben.
11. A VGT3-ban érdemes kiemelni, hogy a mindkét országban érintett partnerekkel végrehajtott terepi projektekben további jelentős lehetőségek vannak a Dráva VKI szerinti jó állapotának elérésére. Ennek lehetőségeit a részvízgyűjtőről szóló fórumon is érdemes kiemelni.

Mezőgazdaság, erdészet, halgazdálkodás témakör

12. Öntözési vízigény és emiatt okozott mennyiségi problémák.
13. A mezőgazdaság hatása a vízminőségre, tekintettel a vegyszer és műtrágya használatra;
14. Az elsősorban nagyüzemi művelés okozta erózió és talajvédelem összefüggései a vízgazdálkodási kérdésekkel;
15. A vizek jó állapotának elérésére alkalmas vízvisszatartási intézkedések és ezek összefüggései a mezőgazdasági területhasználattal. Szorosan ide kapcsolódva a belvizes területek kezelésének kérdései;
16. A folyók hullámterében zajló mezőgazdasági termelés, valamint erdészeti célú területhasználat mértéke és víztestekre gyakorolt hatása

ipar, közlekedés, veszélyes szennyezőanyagok;

17. hajóút fejlesztés – A dunai hajóútfejlesztési program VKI-ra vonatkozó megállapítása, hogy a víziút fejlesztése nem gátolja a vizek jó állapotának elérését, ugyanakkor ez a program elismeri, hogy a víziút javítására tervezett intézkedések kisebb mértékű romlást okozhatnak; Ezt az ellentmondást a VKI szempontjából hogyan lehet feloldani? Hiszen ha kisebb mértékű romlás előfordulhat, az a vizek állapotának javulását akadályozni, vagy késleltetni fogja. A VGT3 Vitaanyag szakértőinek erről mi a véleménye?
18. A VKI keretében milyen lehetőségek vannak olyan célzott biomonitoring tervek előkészítésére, vagy megvalósítására, ami a víziútfejlesztés hatásait, valamint a hajózás

mértékének növekedést tudja lekövetni és ezzel alapot ad a víziút fejlesztés érdekében javasolt beavatkozások értékelésére?

19. A Dunai hajóút fejlesztéssel érintett víztestek különösen értékes fajoknak és élőhelyeknek adnak otthont. Fontosnak tartjuk megvitatni azt a kérdést, hogy ezek állapotának romlását hogyan lehet megelőzni, ha a folyó medrét érintő beavatkozások fognak zajlani. Hogyan igazolható, hogy nincs szükség 4(7) fejezet szerinti értékelésre?
20. Érdemes megvitatni azt a tényt, hogy VKI szempontból problémát jelent olyan víztesteken a „hajózás miatt" a meder szabályozása, ahol nincs érdemi forgalom, csak a jogszabály által kijelölt víziút (ezt a jelentős vízgazdálkodási problémák anyaga is megállapítja). A fenntartás költségeit a társadalomnak kell megfizetni, ugyanakkor gazdasági haszon – tevékenység hiányában – egyáltalán nincsen. Ilyen folyószakaszok a Dráva és a Körösök víziútja. Ezek esetében lehetőség van a víziút besorolás újraértékelésére a vizek jó állapotának elérése érdekében?

Természetvédelem és védett területek;

21. A biotikus és abiotikus tényezők közötti kapcsolat értékelése. A biotikus és abiotikus tényezők javítása érdekében egyaránt vannak intézkedések, a kérdés, hogy ezek egymásra hatása hogyan igazolható és vizsgálható? Erre milyen gyakorlat, vagy próbálkozás lehetséges?
22. A védett területek között vannak olyanok, melyek ideiglenes vagy állandó vízborítást is eltűrnek, sőt ez szükséges számukra. Az állapotjavító intézkedések között a vízmegtartás szerepe mekkora lesz a következő években? Akár védett, akár jelenleg gazdasági hasznosítás alatt álló területeken.
23. Az ökológiai vízigény fogalmának tisztázása. Ami vélhetően nem egyezik meg az ökológiai kisvíz fogalmával
24. A VKI monitoring és mintavételezés további fejlesztési lehetőségei;

Környezeti mentességek;

25. Magyarország a korábbiakban is sok esetben kért mentességeket. Ezek létjogosultsága kellően alapos volt? Az állapotfelmérések kellő alaposságúak a mentességek indoklására? Vannak olyan víztestek, melyek állapota romlott az elmúlt 5-10 évben?
26. Mi az összefoglaló adat arról, hogy a VGT3 vitaanyagban hány víztesten és milyen indokkal kér Magyarország mentességet? A VGT2-ben a 7-es mellékletek között volt olyan, ami erről szólt. a VGT3 vitaanyagban is van ilyen fejezet?
27. A VGT3 vitaanyagban a mentesség és indoklások fejezet és ennek mellékletei nem nyújtanak megfelelő áttekintési alapot a Magyarország által kért mentességekre.
28. Különös túlsúlyban van a mentességek indoklásában a szennyező és elsőbbségi anyagokra való hivatkozás. Ennek okait szükséges alaposabban bemutatni.

WWF Magyarország
1399 Budapest, pf.: 694/112
tel.: 1-214-5554
panda@wwf.hu; wwf.hu

29. A környezeti mentességekhez kapcsolódnak a vízmennyiségi problémák. Ehhez kapcsolódva szükséges annak megvitatása, hogy a felszín alatti vízkivételek szabályozásában továbbra sincs szigorú elvárás, a kútbejelentésre és a vízhasználat mérséklésére nem megfelelő az ösztönzés. Az öntözési célú vízkivételek engedélyezett mennyisége magas. Ha ilyen magas a termesztett növényi kultúrák öntözési vízigénye, akkor azok fenntarthatósága kérdőjeles. Ha az átlagos csapadékmennyiség mellett még jelentős öntözési igény is szükséges, akkor a klimatikus viszonyokhoz képest magas vízigényű fajokról van szó.
30. A VKI célkitűzéseinek megvalósítását feltételezhetően segítő projektek rövid leírását tartalmazó 8-2. melléklet értelmezését nagyban segítené, ha az egyes projektekhez meg volna adva, hogy mely VKI-célkitűzés megvalósulását segítették.

Budapest, 2021. 06.30.

[redacted]
élő folyók programvezető

WWF Magyarország
1399 Budapest, pf.: 694/112
tel.: 1-214-5554
panda@wwf.hu; wwf.hu